

KRITÉRIA HODNOCENÍ PROFILOVÉ MATURITNÍ ZKOUŠKY Z ČESKÉHO JAZYKA VE ŠKOLNÍM ROCE 2024–2025

Profilová maturitní zkouška z českého jazyka na Gymnáziu Třebíč se skládá ze dvou částí – písemné práce a ústní zkoušky.

1. Písemná práce

Žák si vybírá jedno z 6 témat / slohových útvarů.

1.1 Kritéria hodnocení písemné práce českého jazyka

Hodnotící aspekty písemné práce:

1. Splnění požadavků na naplnění tématu a slohového útvaru (komunikační situace)
2. Gramatická a pravopisná správnost, slovní zásoba, vhodnost použití slov a slovních spojení
3. Vhodná stavba souvětí, kompozice textu, rozsah (min. 250 slov), členění textu, čitelnost

Písemná práce je hodnocena známkou 1–5 dle těchto kritérií:

Výborný

Text plně odpovídá zadanému tématu a komunikační situaci, je zpracován plně funkčně. V textu nejsou pravopisné ani gramatické chyby, slovní zásoba je motivovaně bohatá. Struktura vět je promyšlená, syntaktické prostředky jsou plně funkční. Kompozice textu je promyšlená, text je vhodně členěn a logicky (případně nápaditě) uspořádán, argumentace vyspělá, bez věcných chyb.

Chvalitebný

Text odpovídá zadanému tématu a komunikační situaci, je zpracován funkčně. V textu jsou ojedinělé pravopisné nebo gramatické chyby, slovní zásoba je spíše bohatá, ojediněle se objeví nevhodně zvolený výraz. Struktura vět je promyšlená, syntaktické prostředky jsou funkční, ojediněle se objeví odchylka od pravidelné větné stavby. Kompozice textu je promyšlená, text je vhodně členěn a uspořádán, bez věcných chyb.

Dobrý

Text v zásadě odpovídá zadanému tématu, je zpracován v zásadě funkčně. V textu je několik pravopisných nebo gramatických chyb, slovní zásoba je postačující, občas se objeví nevhodně zvolený výraz. Struktura vět je v zásadě promyšlená, syntaktické prostředky funkční, několik odchylek od pravidelné větné stavby. Kompozice textu je až na malé nedostatky v zásadě přehledná, text je v zásadě vhodně členěn a uspořádán, místy nedostatky v argumentaci nebo návaznosti nebo věcná chyba.

Dostatečný

Text se od zadaného tématu v některých pasážích odklání, téma je zpracováno povrchně. Text vykazuje nedostatky vzhledem ke komunikační situaci a zadanému útvaru. Pravopisné chyby se vyskytují často, slovní zásoba je spíše chudá, vyskytuje se několik nevhodně zvolených výrazů. Větná stavba je nemotivovaně chudá nebo přetížená, odchylky od pravidelné větné stavby se vyskytují ve větší míře. Kompozice je spíše nahodilá a nepřehledná, text není vhodně členěn a uspořádán, nedostatky v argumentaci nebo návaznosti nebo věcné chyby.

Nedostatečný

Text neodpovídá zadanému tématu, nevykazuje znaky zadaného slohového útvaru, neodpovídá komunikační situaci. NEBO Nesplněn rozsah min. 250 slov. V textu je velké množství pravopisných a gramatických chyb (10 a více), slovní zásoba je chudá až primitivní. Větná stavba je nemotivovaně chudá nebo přetížená, časté odchylky od pravidelné větné stavby. Tyto chyby ztěžují porozumění textu. Kompozice je nahodilá a nepřehledná, text není vhodně členěn a uspořádán, nelogické argumenty nebo neodpovídající návaznost nebo věcné chyby.

2. Ústní zkouška

Žák si vybere 20 titulů ze školního seznamu četby k maturitní zkoušce. Tyto tituly jsou zároveň jeho maturitními otázkami.

2.1 Požadavky na výběr titulů ze seznamu četby

- min. 2 tituly z literatury do 18. stol.
- min. 3 tituly z literatury 19. stol.
- min. 4 tituly ze světové literatury 20.–21. stol.
- min. 5 titulů z české lit. 20.–21. stol.

Minimálně dvěma tituly musí být zastoupena próza, min. dvěma poezie, min. dvěma drama.

Žák dostane pracovní list s uměleckým a neuměleckým textem. Na přípravu má 20 minut, zkoušený je maximálně 15 minut.

2.2 Kritéria hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka

Charakteristika uměleckého textu musí obsahovat zařazení do kontextu doby a autorovy tvorby, analýzu ukázky, téma knihy a ukázky, motivy, postavy, kompozice díla, stručný děj a jazykovou stránku díla.

Charakteristika neuměleckého textu musí obsahovat komunikační situace, funkční styl, slohový útvar, slohový postup, kompozici a jazyk.

Ústní zkouška je hodnocena známkou 1–5 dle těchto kritérií:

Výborný

Charakteristika literárněhistorického kontextu: sdělení zcela odpovídá zadání, pomoc zkoušejícího není nutná.

Analýza uměleckého a neuměleckého textu: výborná, tvrzení jsou výborně doložena konkrétními textovými pasážemi. Projev je plynulý a vhodně strukturovaný, nedostatky se téměř nevyskytují. Žák pohotově reaguje na upřesňující dotazy. Argumentace výborná.

Chvalitebný

Charakteristika literárněhistorického kontextu: sdělení zcela odpovídá zadání, pomoc zkoušejícího je nutná ojediněle.

Analýza uměleckého a neuměleckého textu: velmi dobrá, tvrzení jsou doložena konkrétními textovými pasážemi. Projev je plynulý a vhodně strukturovaný, nedostatky se objevují ojediněle. Žák reaguje na upřesňující dotazy. Argumentace velmi dobrá.

Dobrý

Charakteristika literárněhistorického kontextu: ve sdělení se občas vyskytují nedostatky, pomoc zkoušejícího je nutná občas. Analýza uměleckého a neuměleckého textu: dobrá, tvrzení jsou částečně doložena konkrétními textovými pasážemi. Projev občas není plynulý a vhodně strukturovaný, občas se objevují nedostatky. Žák reaguje na upřesňující dotazy nepřesně. Argumentace dobrá.

Dostatečný

Charakteristika literárněhistorického kontextu: ve sdělení se větší míře objevují nedostatky, pomoc zkoušejícího je nutná. Analýza uměleckého a neuměleckého textu: dostatečná, tvrzení nejsou vždy doložena konkrétními textovými pasážemi. Projev není plynulý a vhodně strukturovaný, nedostatky se objevují častěji. Žák téměř nereaguje na upřesňující dotazy.

Nedostatečný

Charakteristika literárněhistorického kontextu: ve sdělení se ve vysoké míře objevují nedostatky, pomoc zkoušejícího je nutná ve vysoké míře. Analýza uměleckého a neuměleckého textu: nedostatečná, tvrzení jsou nedostatečně doložena konkrétními textovými pasážemi. Projev není plynulý, nedostatky se objevují ve velké míře. Žák téměř nereaguje na upřesňující dotazy. NEBO Projev nelze hodnotit, žák téměř nebo vůbec nekomunikuje. NEBO Žák evidentně vylosovaný titul nečetl.

3. Celkové hodnocení maturitní zkoušky z českého jazyka

Podíl písemné práce na celkovém hodnocení tvoří 40 % a podíl ústní zkoušky je 60 %. Pro úspěšné absolvování maturitní zkoušky je třeba, aby student splnil požadavky jak písemné, tak ústní části zkoušky. Pokud student u některé části neuspěje, opakuje v opravném termínu pouze tuto část.